

Ko se je zmešnjava potegla, so pogrešali dveletnega otroka Ignaca Parina, ki ga je držala neka ženska v naročju, ko je bila povožena. Otroka je policija po celem mestu iskala, dokler ga ni končno našla nepoškodovanega na sprednjem odbijaču avtomobila, ki je zavozil v ljudi, in sicer miljo daleč od mesta nesreče.

\*

## Istočasno razkritje dveh ekspedicij.

Čuden slučaj je nanesel, da sta bili pred tedni skoraj istočasno pojasnjeni usodi dveh ponesrečenih raziskovalnih ekspedicij, ki sta izginili pred desetletji: Andreejeve in Franklinove. — O najdbi ostankov Andreejeve ekspedicije v balonu proti severnemu tečaju leta 1897 smo že poročali v našem listu.

Kanadskemu raziskovalcu majorju Buwardsu se je posrečilo, da je odkril na King-Williams otoku v severni Kanadi oba taborišča Franklinove ekspedicije, ki se je podala na pot leta 1845.

Franklin je imel nalogo: odkriti severno zapadno pomorsko pot, že od začetka 16. stoletja iskano pomorsko cesto krog severne ameriške obali v Tihi Ocean. Vsa do tedaj podvzeta iskanja so bila brezuspešna. Najbolj pripraven za rešitev te važne naloge, se je zdel angleškemu oblastem James Franklin, pomorski oficir in raziskovalec severnih krajev. Imel je že za seboj celo vrsto ekspedicij. Franklin se je rodil 16. aprila 1786 in že kot 17 letnik je spremljal kapitana Fleindersa v Južno morje. Ekspedicijo je doletela nesreča brodoloma ob obali Avstralije. Petnajst let pozneje se je udeležil Franklin pod kapitanom Buchanom vožnje na Spitzberge. Leta 1819 bi naj bil prodri z Richardsonom in Backom iz Hudson zaliva po suhem do izliva Bakrene reke v morje, medtem, ko bi naj dospel do istega cilja Peary na ladji. Na tem potovanju je raziskoval od 18. julija do 22. avgusta 1821 obal Ledenege morja od izliva Bakrene reke do rta Turnagain na polutoku Kent proti vzhodu in se je vrnil leta 1822 na Angleško. Na drugem potovanju 1825—26 je dosegel po Mackenzie reki obal Ledenege morja in je prišel do 149 stopinj zapadne dolžine.

Leta 1845 je odposlala angleška vlada Franklina in Crozierja na ladjah »Erebus« in »Terror« proti Barrovi cesti, da bi odkrila severozapadni prehod. Dne 19. maja 1845 je odjadrala 138 moč broječa ekspedicija. Zadnjič so jo videli dne 26. julija v Melville zalivu. Ko ni bilo do leta 1847 še vedno nobene vesti od raziskovalcev, so se odpravila na pot pomožna podjetja. — Franklinova žena se je borila vedno z nova za to, da so se vršila iskanja izginulih. Tekom let se je posrečilo, prinesiti vesti o usodi Franklinove ekspedicije. Udeležencev ekspedicije vendar ni bilo mogoče rešiti niti enega ne!

Pomožne ekspedicije, ki so bile odposlane od angleške vlade, Frankli-

nove žene in amerikankega trgovca Grinella, so se podale iz raznih točk na pot za izginulimi. Celih 14 let ni bilo zvedeti prav nič, kaj in kako je z udeleženci ekspedicije. Medtem so razširili znanje o amerikansko-severnem otočju, vsi poizkusi, le količikaj posvetiti v zagonetko usode ekspedicije, so bili brezuspešni. Bogznanj koliko sto in sto steklenic so spustili v morje in jih odposlali z morskimi toki proti severu, skale so popisali, male balone so spustili. Nobeno od teh sporočil ni doseglo Franklina in njegovih tovarišev. Še le leta 1895 je naletel Mac Clintoc na ostanke in pisana sporočila. Iz teh je bilo razbrati, da je jadral Franklin skozi Lancaster predor, potem severno skozi Wellington kanal, krog otoka Cornwall in je obkrožil konečno Princ Walesovo deželo. Kmalu za tem sta bili obe ladji pred severnim delom King Williams dežele obkroženi od leda. Med drugim prezimovanjem je Franklin umrl dne 11. junija 1847. Do spomladja je postalo žrtev pomanjkanja ter naporov devet častnikov in 15 moč posadke. Preostali, v celem 105 moč, so zapustili pod Crozierom in Fitzjamesom dne 22. aprila 1848 ladji, da bi dosegli po ledu suho zemljo in postajo Hudson Bay-Company. Nesrečniki so že bili tako zmučeni, da niso zmogli naporov potovanja. Grozno sta razsajala med njimi lakota in skorbut (otečenje in gnojenje dlesen radi pomanjkanja hrane), niti eden ni došel živ na cilj, ampak vsi so pomrli med potjo.

Tako na prebridek način je končala v sredini 19. stoletja največja severna ekspedicija. Nadaljne posameznosti o poteku ekspedicije bomo prejeli sedaj po odkritju taborišč tako žalostno preminulih. Dejstvo je, da je bil severozapadni prehod, ki je bila naloga Franklinove ekspedicije, odkrit leta 1850 od Mac Clura. Popolnoma raziskan je bil še le od Amundsena leta 1905. —

\*

## Iz ruske zunanje politike.

Boljševiški izvršilni odbor je izvršil važno spremembo v diplomatski službi boljševske Rusije. Čičerin, ki je vodil komisarijat za zunanje zadeve, ali po naše zunanje ministrstvo, je končoveljavno zapustil svoje mesto in njegove posle je prevzel za stalno Litvinov.

Dejansko se s tem stvar ni bistveno spremenila. Kajti Čičerina že dolgo muči sladkorna bolezen, ki ji je zamanj iskal leka v srednjeevropskih zdraviliščih; že par let je vodil zunanje zadeve sovjetske vlade Litvinov, ki je pa veljal vendarle za namestnika, za vršilca dolžnosti namesto Čičerina. Sedaj se je dejansko stanje izpopolnilo tudi v vsakem pogledu in Čičerin izstopa iz sveta sovjetskih komisarjev.

Čičerin, ki je sedaj star 58 let, spada k stari gardi boljševiškega pokreta in je ves čas boljševiške vlade stal v vodstvu. Bil je na čelu komisarijata za zunanje zadeve ves čas od marca 1918. kar za dosledno vodstvo tako

važne zadeve kot je sovjetsko zunanje ministrstvo, gotovo ni majhnega pomena. Z njim stopa iz sovjetske vlade mož, ki se ni toliko odlikoval po strankarski pripadnosti, kot po sposobnostih za vodstvo diplomatske službe.

Litvinov, naslednik Čičerina, je za štiri leta mlajši, prebrisana glava, ali mnogo nemirnejši duh. Tudi on se je že od mladosti udeleževal revolucionarnega gibanja in se izkazal kot drzen revolucionar levičarske smeri. Po boljševiškem prevratu se je ves čas udeleževal v raznih diplomatskih poslanstvih, zato ni čuda, da ga je sovjetska vlada postavila za pomožnega komisarja bolnemu Čičerinu.

Vodstvo zunanjega ministrstva se je hkrati z imenovanjem Litvinova urenilo tako, da je ta dobil dva pomožna komisarja in sicer Krestinskega in Karahana. Krestinski je vodil doslej sovjetsko poslaništvo v Berlinu, kjer je veljal za zelo dobrega moža, ki je podrobno poznal nemške ekonomske in politične odnose. Zato se v Nemčiji bolj neradi poslovi od sposobnega poslanika, ali zamenjava gotovo ne bo napačna, ako se pomisli, da odhaja Krestinski na še važnejše mesto v zunanji komisarijat, kar se mora gotovo smatrati za znamenje, da hoče sovjetska Rusija vztrajati do Nemčije v čim boljših odnosih.

Karahana je znan kot izvedenec za Daljni vzhod, saj je bil že diplomat na Kitajskem. Njegovo važno diplomatsko stališče je znak, da misli sovjetska vlada tudi nadalje posvečati največjo pozornost političnim pokretom na vzhodu, posebno v vzhodni in južni Aziji.

Za Nemce je važno vprašanje nasledstva Krestinskega v Berlinu. Doslej se je to vprašanje še le načelo čuje se, da mu je določen za naslednika znan gospodarski politik Rykov.

Litvinov po nastopu svojega novega visokega stališča je imel razgovor z inozemskimi novinarji in pri tej priliki je naglasil, da se sovjetska zunanja politika ne bo niti najmanj spremenila. Ponovil je ono, kar se je že čulo tolikokrat o miroljubnosti sovjetske politike in o potrebi, da se čuvajo pridobitve oktobrske revolucije, kar da je »tem večja in tem bolj zamotana naloga, ker je Rusija obdana od sovražnih kapitalističnih držav«. V podrobnem pa da so bile izjave Litvinova dovolj borbene; naglašal je kako »napadalno nastopajo nekatere kapitalistične skupine zoper sovjetsko Rusijo« in podčrtal, da »delajo neke sile na to, da bi se pretrgali ekonomski odnosi z Rusijo.« To se morda tiče Amerike, ker je ravno sedaj v izvedbi zelo radikalna protisovjetska gospodarsko-trgovinska akcija. Litvinov je tudi s posebnim poudarkom pokazal, da se pri najbližnjih sosedih sovjetske Unije v zadnji dobi širi napadalno gibanje, ki v veliki meri ogroža mir. Izmed ostalega naj se opozori še na točko o razmerju sovjetske Unije do sodobne politične razdelitve v Evropi. Litvinov se je obrnil seveda zoper mirovne pogodbe, ki so zaključile svetov-